

BOG

PÅ SPORET AF BØRN OG BØGER - LÆSEKULTUR OG MEDIER 1750-1850 (/BOEGER/PAA-SPORET- AF-BOERN-OG-BOEGER- LAESEKULTUR-OG- MEDIER-1750-1850)

Af
Nina Christensen (/forfattere/nina-
christensen)
(2023)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/?))

Log ind (/user/login?destination=/boeger/paa-sporet-af-boern-og-boeger-
laesekultur-og-medier-1750-1850) for at anmelde
SEARCH_BLOCK_FORM=870970-
BASIS%3A197137267&FRAGMENT=CONTENT)

Interessant og dybdegående indblik i børns læsekultur i oplysningstiden og guldalderen.

TAGS:

BØRNEKULTUR (/TAXONOMY/TERM/31343)

LÆSEFÆRDIGHED (/TAXONOMY/TERM/31344)

MEDIEFORBRUG (/TAXONOMY/TERM/31345)

MEDIEHISTORIE (/TAXONOMY/TERM/31346)

ANMELDELSE

14 nov.23

(/users/jette-holmgaard-greibe)

Af Jette Holmgaard Greibe (/users/jette-holmgaard-greibe)

Skribent

Interessant og dybdegående indblik i børns læsekultur i oplysningstidens og guldalderens Danmark.

Bogen er en udførlig, gennemarbejdet og smukt illustreret undersøgelsesrejse, der tager sin begyndelse for næsten 250 år siden og udforsker børns læsekultur i årene fra 1750 til 1850. For hvad læste børnene i de ca. 100 år, og havde de overhovedet adgang til bøger?

Bogen tager udgangspunkt i dagbøger, skrevet af både drenge og piger fra forskellige kår. Kapitlerne fokuserer på børnenes møder med bøger samt på relationer mellem børn og de voksne aktører, som fik afgørende betydning for adgangen til bøgerne. Man kan blandt andet læse om Jørgen i protokollen fra landsbyskolen i Landerslev. Han blev født i 1776 og blev senere fæstebonde. Jørgen kom allerede i skole som 4-årig, da hans storesøster ikke kunne undvære

ham. Da han var 6 år, kunne han læse indad i Luthers lille katekismus, hvorimod den jævnaldrende Ole stadig kæmpede med at læse sin katekismus i en alder af 13 år.

Læsning og skrivekultur var adskilt, og som i dag afspejlede metoder og lærebøger synet på børn og barndom. Selvom man ikke skulle tro det, fandt adskillige børn, der ikke havde adgang til bøger, alligevel vej til det forjættede læsestof.

I 1784 udkom en læsebog på danske, der ikke byggede på kristne læresætninger, men som i stedet indeholdt små moralske historier om børn, der gjorde gode gerninger. Omkring 1800-tallet kom Robinsonaden, som blev en stor succes. Der begyndte ydermere at udkomme børnebøger med billeder, som skulle lære barnet at erkende gennem sanserne. Ofte blev historier også delt på tværs af generationer, men en egentlig børnelitteratur, som ikke var åbenlyst belærende, sås først lidt senere. Stor betydning for læsning og adgangen til litteratur fik oprettelsen af børne- og skolebibliotekerne omkring 1900-tallet.

Bogen undersøger ikke blot børn med bøger, men ser på samspillet mellem alle de involverede i en bogs tilblivelsesproces, oversættere, redaktører, bogbindere, hvor særligt oversætterne traf valget om, hvilke bøger der skulle gøres tilgængelige for danske børn. Aktørerne var desuden også de mennesker, som sørgede for at børnene stiftede bekendtskab med bøger. Helt konkret følger forfatterne desuden bogen i det, de kalder et "kommunikationskredsløb" og undersøger læsekulturen ved også at kigge på datidens børneaviser, sangbøger, teatermanuskripter, legetøj med mere.